

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi előljárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon Egy példány 10 fillér.

Telefon

FŐSZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

BETEGH PÁL

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DEREKI ANTAL

FŐMUNKATÁRS:

FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyílt-tér sora 1 K.

M. kir. postatakarékpénztári cseque-számla 10,489. szám.

Mult és jelen.

Egy csepp a tengerben, — egy parány a nagy mindenségben, — egy arasznyi idő az örökkévalóságban, — egy év gördült le ismét a végtelenségbe; átéltük, átszenvedtük és mint minden év végével, erre is azt mondjuk: hála Istennek, a hátunk mögött van.

Sötétsgéggel köszöntött be hozzáunk; a mult század abszolutizmusának minden rémei felénk viCsorgatták csattogó fogaikat; Bach mester cseh zsandárai, magyar darabontokká vedlettek át és karhatalommal, szuronyokkal, erőszakoskodásokkal üldözték: magyar — a magyart.

Apró, kis szabású stréberek jutottak a hatalom polcára; minden tudásuk a tudatlanságban, minden erejük a zsarnokoskodásban és minden igazságuk — az igaztalanságban rejlett; bűn volt a hazaszeretet, — erény a hazaárulás; üldözték a jót és jutalmazták állásokkal, tisztségekkel a kétes existenciákat, a kiket az idők véletlene a felszínre dobott és a kik undok-önzésükben szülőt, testvért és hazát is feláldozni készek voltak.

Azonban a nemzet józanabb része, a nemzet vezéreinek gyújtó szózatára, soha el nem alvó hazaszeretetével bevilágított a rémes sötéttségbe, felfegyverkezett türelemmel és ellentállt az igazság, a jog, az alkotmányosság pajzsa alatt. Türt, szenvedett sok megaláztatást, sok igaztalanságot, sok zaklatást, mert hitt és bizott igazában, mert tudta, hogy a sötéttséget majdan világosság váltja fel. A zsandárok pedig képzelt erejüknek és hatalmuknak elbizakodottságában, keresztül gázoltak mindenben, a mi a hazának szent volt, a mi a hazának évezredek bástyáját képezte és lábball tiporták, sárral, piszokkal dobálták meg a magyar alkotmányt; üszköt dobaltak a társadalom közepébe és szétválasztották egymástól: szülőt, gyermeket, testvért, barátot!

Azután megtörtént a csoda! az események természetes, logikus fejlődése. Bécs a darabont kormányban és annak szemenszedett hadában bizott, ők pedig Bécsben érezték legerősebb hátvédüket; nagy volt az ő erőtlenségük, de még nagyobb, még dicsőbb volt és maradt a magyar hazaszeretet, mely mindig akkor állja ki a tűzpró-

bát, mikor a zsarnokság hatalmas akarja söpörni a föld színéről. Ez a hazaszeretet tömörítette össze a nemzet legjobbait, ez edzette meg fegyvereinket és erős, makacs ellentállás után megdöntöttük a kárász életü hadat és kivertük — a megvétel, a feledés, a feltámadást nem ígérő sötéttségbe, a hol hisszük, a Kain bélyegével fogják aludni örök álmaikat

Erős, öntudatos, tette kész férfiakból alakult új kormány lépett a régi, utált darabont kormány helyébe; lelkes honleányok, a tulipán jegyében hirdették a hajnal pirkadását, a nemzeti öntudat és önbizalom ébredését; apa a fiát, fiu a testvért, testvér a barátot ölelte át örömmámorában és a magyar lelkek egybeolvadtak a hazaszeretet lángoló tüzeinél... Mintha lédereitől szabadult volna meg, olyan szabadon, olyan örömmel rivalgott fel az egész ország és a mi évtizedeken át csak homályos sejtelem, titkon elfojtott vágyakozásként lappangott a szívekben, megvalósulva állott a nemzet előtt: többséget nyert, felszínre jutott: a függetlenségi 48-as párt!

És itt pihenjünk meg egy kissé és vessünk egy rövid visszapillantást arra a néhány hónapra, mely alatt a függetlenségi párt a többi pártokkal egyesülve, kormányra jutott. Megvalósultak-e álmaink? teljesültek-e szép reményeink? Volt-e alkalma és módja a többségben levő pártnak csak egy eszméjét, csak egy elvét is diadalra juttatni? Szomorúan kell bevallanunk, hogy: nem! A mi többségünk, a többi pártokéval szemben kisebbségben maradt és most, midőn ez év mérlegét lezárjuk, látjuk csak, hogy kelepcebe jutottunk, — hogy kormányra csak azért engedtek, mert bizton várták, matematikai pontossággal kiszámították, hogy ennek a vegyes kormánynak a keretében lejártnak bennünket és eltemetnek elveinkkel együtt. A számítás elég ravasz, — a kivétel elég tervszerű volt. A mit a mi nagyjaink: Kossuth és Apponyi, az ipar, kereskedelem-, közlekedés-, a kultúra-, tanügy- és művészet emelésére a „Ház“-ban nagyot és szépet alkottak reformjavaslataikban, azt az ellentétes áramlat sietett a delegációban Bécsnek és az osztrákoknak dusan

kárpótolni és úgy szórták, dobálták a milliókat, mintha a magyarnak annyi többlete volna, hogy könnyen adhat belőle Bécsnek, a saját károsítása nélkül is.

Ezt érezte, ezt sejtette Kossuth Ferenc is, mikor intésül kiadta a már gyakran méltatott figyelmeztető levelét.

Igy jutottunk el az új évhez, mely még mindig méhében hordja a magyar nép két legszentebb reményét: az alkotmánybiztosítékot és az általános szavazati jog tárgyalását. E kettő közül feltétlenül első helyen kell állani az alkotmánybiztosítékna és pedig azért, mert előbb biztosítani és védeni kell egyetlen erős várunkat minden támadás ellen, hogy háboríthatatlan térhessünk át a másik nagy erősségünkre: az általános szavazati jogra; ez utóbbinak nyomán következnek az új választások; új erők, új eszmék, új emberek jutnak érvényre majd, melyek bátran a szemébe néznek a létszám felemelésnek és minden Bécsből felénk irányuló újabb támadásnak

Ezért kell pártunkat szervezni; ezért kell fokozottabb éberséggel kísérni az eseményeket, mert ha résen nem leszünk, — ha a kellő pillanatban fel nem emeljük tiltó szózatunkat, nagyon könnyen megtörténhetik, hogy Bécs lakásai ismét kiforgatnak, kijátszanak bennünket és új évi ajándéku, — még mielőtt kitavaszná — megkapjuk az alattomban előkészített ujonclétszám felemelést is; és ha ez meglesz, akkor jó éjszakát neked alkotmányvédelem; szép álmot neked általános szavazati jog, akkor már a német mulat rajtunk és mi ismét új táncolunk, a hogy Bécsben füttyülnek!

Ránk virrad az új év!

Nagy idők előtt állunk; sok száz millióval lettünk az elmúlt év utolsó napjaiban szegényebbek, de épen azért tapasztalatokban gazdagabbak is

A megszavazott magyar milliókat viszik a német generálisok Bécsbe, új évi ajándéku, — lássuk hát, mit adnak érte cserébe? lássuk hát, mint hálálják meg a könnyen hívó magyar népnek pazar adományait?

Az új év küszöbén számoljunk le magunkkal; ne vigyünk a multból egymás iránt semmi ke-

serőséget; olvadjon össze lelkünk a hazaszeretetében, hogy együtt és egyesült erővel álljunk majd szembe a következő nagy időkkel! Adjon Isten a magyarnak, a székelynek: „Boldog új esztendőt!”

Deréki Antal.

Gazdakörök rovata.

Felhívás a gödöllői baromfitenyésztő munkásnőket képző iskolába való belépésére. Gödöllőn ezen az állam által fenntartott iskolában 16 évet betöltött és 30 évet meg nem haladt életkorú nők vétetnek föl az egy éves tanfolyamra, hogy a baromfitenyésztési tudnivalókba és teendőkhöz begyakoroltassanak. A tanulók ingyenesen lesznek elhelyezve, sőt havonként még szorgalmukhoz képest díjazást is kapnak. Az iskolát végzett tanulók könnyen nyernek uradalmakban alkalmazást. Közlekedési költségeik a minist. kirendeltségtől megbizott irodájában megtudhatók. — A kik ezen iskolába belépni óhajtanak, január 1-én reggel jelentkezzenek nálam.

Dorner B.

Felhívás az alsóvercekei tejmunkásképző iskolába való belépésére. Alsó-Vereckén az állam által fenntartott iskolában 17 évet betöltött fiúk nyernek ingyenes elhelyezést és oktatást, hogy tejjgazdaságokban, uradalmakban, tejszövetkezetekben mint képzett kezelők legyenek alkalmazva. A tanfolyam egy évig tart. — Miután egy állami ingyenes hely egy székely fiúnak van fenntartva, föl hívom a gazdaköröket és tejszövetkezeteket, hogy egy jó magaviseletű, egészséges fiut jelöljenek ki és január 1-én küldjék be hozzám bemutatkozás végett. A kiválasztott fiu utiköltségét, miután az elutazás sürgős, kifizetni fogom.

Dorner B.

Gazdasági és háziipari téli tanfolyam lesz tartva január és február hóban, a csákovai m. kir. földműves iskolánál. A tanfolyamra 17—35 éves földműveseket vesznek fel. A tanítás teljesen ingyenes. A tanulók lakást, fűtést, élelmezést és mosást kapnak. — A kik ezen tanfolyamon részt akarnak venni, személyesen vagy írásban mielőbb jelentkezzenek Szentannai Sámuel gazdasági szaktanárnál, Sz.-Keresztúron.

A székelykereszturi gazdakör könyvtárából a karácsonyi ünnepekre 50 kötet könyvet vettek ki. — Sok család a kártya helyett a könyvekben szerez szórakozást. — Lehetősebb karácsonyt elképzelni, mint

nappal a templomban a lelket nemesíteni. — Mikor fogja minden gazdakör megérteni, hogy elvész a nép, mely tudomány nélkül való! Vásároljanak könyvet, fizessenek elő lapokra az összes gazdakörök. Olvasson, tanuljon, művelje önmagát minden gazdaköri tag.

A kobátfalvi tejszövetkezet alakult meg legelőször Udvarhely megyében. A tejszövetkezet 1905. évi november hóban kezdte meg működését. A szövetkezet fejlődését legszebben igazolja a tagoknak készpénzben kifizetett összeg.

1. 1905. évi nov. hóban	271.14 K
2. „ „ dec. „	673.54 „
3. 1906. évi jan. hóban	894.94 K
4. 1906. évi feb. hóban	899.72 K
5. 1906. évi márc. hóban	1055.92 K
6. 1906. évi ápril. hóban	976.48 K
7. 1906. évi máj. hóban	1303.90 K
8. 1906. évi jun. hóban	1472.06 K
9. 1906. évi jul. hóban	1409.94 K
10. 1906. évi aug. hóban	1296.05 K
11. 1906. évi szept. hóban	1686.48 K
12. 1906. évi okt. hóban	2123.58 K

Egy év alatt = 14063.75 K

A kobátfalvi tejszövetkezet tehát egy év alatt tagjainak kifizetett 14063.75 koronát. Kérdés hogy kik kapták ezen összeget? Kiknek a megélhetését könnyítette meg a tejszövetkezet? Ezen kérdésekre igazán csak tényekkel lehet felelni. Természetesen találja mindenki, hogy a nagyobb birtokosok többet, a szegényebb emberek kevesebbet kaptak.

A tejszövetkezetnek talán a legszegényebb tagja Csiki András; nincs több márhája csak egy kis tarka tehénkéje. Két év előtt vette 140 koronáért. A tehén akkor borjúzó volt. A borját fél éves korában eladta 120 koronáért. A tehén jelenleg is borjúzó. Ezen tehénnek a tejéért a szövetkezet egy év alatt kifizetett 320.90 koronát. Egy szegény ember tehát, kinek összes marhaállománya egy kis öreg tarka tehénke, kapott tejből készpénzben 320 K 90 fillért.

Természetes, hogy a tehén jó gondozásban és takarmányozásban részesült.

Dániát és Svájcot a tejgazdasága tette gazdaggá. A kobátfalvi tejszövetkezet bizonyítást tesz arról, hogy a Székelyföldön is a tejszövetkezet olyan jövedelmet hoz, miről ezelőtt egy pár évvel még álmodni se mert volna senki.

Szövetkezeti szeszgyár. A „szepesbélai mezőgazdasági szesztermelési szövetkezet” 1901. évben alakult. Tagja 62 kisgazda. Jegyzett üzletrész 60 korona. A gyári épület 52140 koronába, a finomító berendezés 47194 koronába került. Az első év tiszta nyeresége 1101 korona volt. — Azóta állandóan növekedő haszonnal dolgozik a szeszgyár. A szeszgyárban a gazdák terményeiket jó árban értékesítik. A moslékot minden egyes tag azon arányban, mint a hány részvénye van, kikapja, — gazdaságában fel takarmányozza. Így teremti meg a szeszgyár a jövedelmező állattenyésztést és a nagy mennyiségű trágyatermelést. Székely kisgazdáink a kisüstön való pálinkafőzés korában létezett állapotok után sóhajtoznak. Sóhajtozásnak eredménye nem lesz soha. Szövetkezéssel, összetartással a régi jó állapotokat vissza lehetne

állítani. Nemcsak a más kárán, hanem a más hasznán is tanul az okos

Fafaragó téli tanfolyam. Székelykeresztúron a fafaragó téli tanfolyamra december hóban 17 ifjúsági egyesületi tag és 23 ismétlő iskolai tanuló járt. A tanfolyamon minden tanuló kora reggeltől késő estig dolgozott. Megértette mindenik tanuló azon monást, mi a tanfolyam helyiségének falán ki van függesztve: „Minden ember annyit ér, mint a mennyit dolgozik.” A legtöbb székely ember télen kevés értékkel bírna, ha munkája alapján becsülnék meg.

Zárszó:

„a városfalvi közbirtokosság erdeje” című cikkemhez.

(3. folytatás és vége.)

E határozatról a községi előljáróság értesítve lévén s mivel az 1905. évi évre a birtokosság megszokott ajándékának megkapására kintánkunk nem volt, a községi költségvetésben elő kellett irányozzuk a községi pótdátot és pedig 70 százalékból.

Nem áll tehát, hogy csak Péter Sándor és még egy néhány ember lett azzal megróva.

Hogy aztán a birtokosság kik helyett fizette ki a községi pótdátot, az nem az én dolgom.

Annnyit azonban mégis megjegyzek, hogy a kisebb birtokosok ezen időtájjban kezdtek öntudatra ébredni, ekkor kezdett kinyílni a szemük, ekkor kezdtek belátni azt, hogy ők a Kénosi-féle birtok jövedelméből eddig azokra az egyénekre eső községi terheket is fizették, a kik abból részüket kivették s ha mindenkinek kifizetik a pótdátját, egyesek — a kik részüket kivették e birtokból — kétszeresen részesülnének annak adásában s hogy ezeket kizárják, kezdették a jogokat kutatni és így történt és azok miatt, a kik nem maradtak meg a közösségben az, hogy mindenkinek nem fizették ki a pótdátját, hanem csakis azokat, a kik a birtokban részesek voltak és maradtak.

S Péter Sándor szerint a jogrendnek e visszaállítása «zsarnok hajlamu önkényeskedés».

E föleszmelés hatása alatt jött létre a Kénosi-féle birtok jövedelmének az egyetemes közbirtokosság jövedelmétől elkülönítése, illetve a külön kezelésre vonatkozólag hozott azon határozatok, a melyeket Péter Sándor arra magyaráz, hogy «évek óta törődnek a birtok különvételével». Az adott helyzetben — különösen, ha az eredeti állapotot visszaállítani nem lehetett — ezen csodálkozni sem lehet.

De hogy lehet egy vagyont tovább is közbirtokossági vagyonnak elképzelni akkor, a midőn egyesek abból részüket kivesszik? Ezt megmagyarázni és megérteni legfőlebb Péter Sándor tudja.

Bedő József közös barátunk maga beismeri s mint olyan, a ki a Kénosi-féle birtokból jutalékát kivette, önként jelentkezett. Ő megértvén a dolgot, nem is követel a még közösségben megmaradt rész jövedelméből.

És itt helyre kell igazítsam a 84-ik számban közölt «merem állítani senki» szavaimat s oda módosítom, hogy egyen kívül senki. Én a székely kisgazdákra gondoltam akkor, a midőn ezen kijelentést tettem s ilyen értelemben most is fentartom.

Péter Sándor azt is írja, hogy e birtokból «a tagosítás rendjén többen kiakarták részüket venni s mivel a többség nem egyezett bele, akkor már így és ezért maradt el».

Én édes Istenem! Hát Bedő József mégis hogy kapta ki? Ha neki lehetett akkor, a midőn «a többség

nem egyezett bele», másoknak miért ne lehetett volna? Vagy még most is vannak kiváltságosok?

Miért nem emelte fel ekkor tiltakozó szavát Péter Sándor a «közbirtokosság» széttagolása ellen? Miért nem szólott fel akkor és nem most, hogy tiltakozó szavának legalább nyoma lett volna?! Hisz jól tudta, hogy Bedő a Kénosi-féle birtokból a részét kikérte és kikapta?!

Azt is állítja Péter Sándor, miszerint kérte, hogy az ő községi pótdátja is fizetessenek a Kénosi-féle birtok jövedelméből.

Ez sem áll. De beszéljen saját beadványa: 58—1906. sz.

Tekintetes községi előljáróság! Városfalva.

Alólírott napon én Péter Sándor 1 K 40 fillér pótdátot fizettem, mivel kérték oly felmondással, hogy ha nem fizetem, foglalnak. Ezt kikérülve fizettem, ambar az 1871. évi XVIII. t.-c. 124. § a szerint nem vagyok köteles fizetni.

Tisztelettel kérem engem e teher alól sziveskedjék feloldani s a befizetett összeget nekem visszaadni.

Városfalva, 1906. máj 19.

Tisztelettel

Péter Sándor s. k.
unitárius lelkész.

A kérés ily irányban lévén előadva és nem arra léven alapítva, hogy az ő községi pótdátja is a Kénosi-féle birtok jövedelméből fedeztessék — mert akkor a kérést a közbirtokossághoz tettem volna át, annyival inkább, mivel a Kénosi-féle birtok jövedelmét akkor még a közbirtokosság kezelte — a kérést a képviselőtestület elé terjesztettem, a mely — elakintva attól, hogy Péter Sándor lelkész, egy ma érvényben nem levő törvény alapján kérte a pótdát törlesztését — őt az 1886. évi XXII. t.-c. 138. §-ának második bekezdése alapján is elutasította, annyival inkább, mivel az 1 K 40 fillér községi pótdátja 2 K 1. oszt. kereseti adó (cselédadó) után rovatott ki terhére, már pedig a cseléd nem tartozik a lelkészi javadalalmazáshoz, s a cselédre kirótt állami egyenes adó után a törvény községi pótdátmentességet nem biztosít.

Hogy az I. oszt. (Péter Sándornál tévesen var. II. oszt. irva) kereseti adó alól több cseléd tartó gazda s így a bíró is kimaradt volna, azzal itt nem foglalkozom, azt a vizsgálat ki fogja deríteni. Azt azonban ugy látszik elfeledi Péter Sándor, hogy az I. II. oszt. ker. adó mindig az előző év végén s az akkori állapotnak megfelelően vették ki s a községi előljáróság nemcsak finánc. Egyet itt is megjegyzek és pedig azt, hogy Péter Sándor barátom az 1883. évi XLIV. t.-c. 14. §-ában meghatározott s a kir. adófelügyelő, pénzügyigazgatóság és ennek tisztviselői s a szolgabírák részére fentartott jogot és hatáskört ragadta önhatalmulag a kezébe akkor, a midőn az összeírást felülvizsgálta s ilyenekért — még ha jogos alapja lett volna is — feljelentést tett.

Azon gyanúsításra, hogy a Kénosi-féle birtokból «már kezdetben oda lett 16 hold», azt kérde Péter Sándor barátomtól, hogy hát Bedőt a «holds»-ból elégítették ki?.. Meg aztán tudhatná azt is Péter barátom, hogy a tagosítás rendén az egyes birtokok lényeges terület változásnak vannak kitéve?!

Gondolatomban sem volt soha Péter Sándornak a közügyekben tevékenységét ocsárolni és azt kisebbíteni, sőt készséggel elismerem és elismertem jóra törő szándékát s a közügyekbeni önzetlenségét.

Jelen esetben azonban a nélkül, hogy előzetesen végére járt volna, hogy hol és kikben keresendő tulajdonképpen a hiba, szembe száll a már régebb és mások által elkövetett szabálytalanságból folyó termé-

szetes fejleményekkel, panaszok az azok ellen, a kik e fejleményeknek bár okozói, de nem okai.

És mi az eredmény? Sajnos az, hogy a Kénosi-féle birtok mégis csak a «103-ak» tulajdona marad... és mi: viseljük az odiumot.

Még megjegyzem, hogy az 1606—192 számú földmívelésügyi miniszterrendelet a fak eladását közbirtokossági vagyon szerzésre engedélyezte s abban nincsen szó arról, hogy a megvásárlandó birtok jövedelme községi terhek fedezésére fordítandó.

Kiss Jenő,
körjegyző.

Előfizetési felhívás.

A küszöbön álló új esztendőben lapunk a XIII. évfolyamába lép; nagy idő ez egy hírlap életében és jele annak, hogy a közügyeket önzetlennül, pártatlanul szolgálva, betöltötte hivatását, midőn a korral és új törekvéseivel egyenlő lépést tartva, ki tudta magának vinni a közönség állandó érdeklődését, bizalmát és támogatását.

Hogy azt a jövőben még inkább megszilárdíthassuk, megizmosodva és megerősödve lépünk át az új évfolyamba; eddig vallott függetlenségi és 48-as programunkhoz ezentúl is rendületlenül hűvek maradunk; állandó érdeklődéssel kísérjük a tanügyet és főleg az ipar és kereskedelem fejlesztésére vonatkozó minden mozgalmat a legmelegebben támogatunk. A gazdakörök és szövetkezetek érdekében, állandó közgazdasági rovatot nyitottunk, mely ugy a gazdasági egyesület, gazdakörök és szövetkezetek, mint a közbirtokosságok minden ügyét a leghathatósabban támogatja, min nézve elég biztosíték az, hogy ez új rovat vezetésére: Szentannai Sámuel kitűnő gazdasági szaknarrát voltunk szerencsések megnyerhetni és a székelyföldi miniszteri kirendeltség helyi megbízottja is itt értesíti a gazdaköröket és tejszövetkezeteket az őket érdeklő dolgokról.

Lapunk ezután is hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap jelenik meg.

Előfizetési áraink a lap-homlokzatán olvashatók.

Az új előfizetés 1907. január 1-én veszi kezdetét.

Előfizetőink kedvezményül a Buda-Bazár című legkedveltebb divatlapot negyedévi 2 K helyett 1 K 50 fillérért kapják.

Bizalommal kérjük tehát nemcsak városunk, de megyénk t. közönségét is, kegyeskedjenek bennünket abban a hathatós, hazafias támogatásban részesíteni, mely egy lap fennállásának egyetlen biztosítéka és melyre mi minden erőnkől méltóvá akarjuk magunkat tenni.

Hazafias tisztelettel
A szerkesztőség és kiadóhivatal.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Lapunk t. előfizetőinek, olvasóinak, barátainak, valamint munkatársainak boldog új évet kíván a szerkesztőség és kiadóhivatal.

— Hihetetlen hírek.

MONDJÁK: hogy az Árpád utcán ezután csak korcsolyán lehet életveszély nélkül végig menni;

mondják: hogy szeretve tisztelt országgyűlési képviselőnk már

összehívta a függetlenségi párt-
lakulására az értekezletet;

mondják: hogy szigorú rende-
letet adtak ki annak meggátolására,
hogy a háztetők csatornáiról a víz
ne folyon le a járdákra;

mondják: hogy a tegnapi tiszt
választásoknál minden protekción
pályázó elbukott;

mondják: hogy mióta holdvilág
van, azóta a városi lámpák kitűnően
világítanak.

E hírek valódiságáért nem
vállal felelősséget — a szer-
kesztőség.

Városi tisztújítás. Székelyud-
varhely város képviselőtestülete nagy
érdeklődéssel, Dr. Damokos Andor
alispán elnöke alatt, tegnap ej-
tette meg a tisztújítást. A polgár-
mesteri állásra, mint egyedül pályá-
zót: Gottárd János eddigi pol-
gármester, az I. sz. tanácsosi állásra
legtöbb szavazattal Soó Domokos
jogszigorlót, a II. tan. állásra 49
szavazattal Lakatos Tivadart,
tisztí ügyésznek egyhangulag Dr. Pál
Ernőt, pénztárnoknak Simó Mátyást,
ellenőrnéket Jancsó Jánost, szám-
vevőket: Solymossy Lajost, alk-
kapitányokat Kassay F. Dezsőt,
adótitkárnékat: Sándor Ignácot, ugyan-
csak mindannyiat egyhangulag, vá-
rosgazdának: Szabó Domokost, vá-
rosi mérnöknek Bodó Ferenc ál-
lamvasuti osztálymérnököt legelőbb
szavazattal megválasztották. Az új
tisztviselők — a mérnök kivételével
— az esküt letették, mely után Da-
mokos alispán igen szép beszédben
üdvözölte őket; hangsúlyozva a
tisztakezűséget és feltétlen hazafi-
ságot, melyre nekünk magyaroknak
még egymás között is oly nagy
szükségünk van. A beszédre Gott-
hárd polgármester válaszolt s visz-
szapillantva másfél éves polgármes-
teriségére, kiemelte, hogy a város
pénzügyi helyzetének rendezésére
törekedett. Az új vámtarifa, villa-
mos világítás, kövezetvám emeli
majd a bevételeket. Kéri a képvi-
selet további támogatását.

Csanádvármegye székházában
a napokban helyezték el egy már-
ványtáblát, melyen örök megbélyeg-
zés céljából azoknak nevei vannak
bevésve, a kik a gyászos darabont-
kormány ideje alatt az alkotmány
ellen nem vállalkoztak. Ime a gyász-
keretes gyentábla szövege: „Csa-
nádvármegye törvényhatósági bizott-
ságának 163—906. kgy. sz. határo-
zata folytán, ezen emléktábla örökíti
meg mindazok neveit, akik a törvény-
hatóság tiltó rendelete ellenére az
alkotmányellenes Fejérváry-kormány
főispánjának: Cseresnyás Jánosnak
1906. december 16. iki gyászos em-
lékü beiktatásán részt vettek: Far-
kas László árvaszéki elnök, Farkas
Mór főszolgabíró, Földessy János
árvaszéki ülnök, Horváth János le-
váltárnok, Mikes Gyula műszaki ta-
nácsos, Boor Lajos, Petrovics Aurél,
Major György, Veszelszky Pál, Sik-
lován Arkádia, Siklován György, Pre-
kupár Tódor, Rosucz Pál, Kardos
Sámuel, Nestor Romulus biz. tagok.“
A nagy magyar alföldi megye pél-
dát mutatott ezzel, hogy lehet a ha-
zaárulók neveit az utókor megveté-
sének átadni; vajha nálunk is kö-
vetnék ezt, hogy visszariasztó hatá-
ssal lenne azokra, akik még ezután
is hasonló merényletet akarnának
elkövetni a haza és alkotmány ellen

Halálozások. Kiss András nyug-
tanító neje szül. Várhegyi Katalin,
életének 53-ik évében, e hó 23. án,
hosszas szenvedés után elhunyt. E
hó 25-én családja és a nagyközön-
ség részvétele mellett helyezték örök
nyugalomra Homoródszentpálon.

A segesvári kórházban e hó 19-én
elhalálozott Nuszbaum Hermina if-
jusága tavaszán, 18 éves korában.
A megboldogult Nuszbaum Ignác,
székelyudvarhelyi kereskedő leánya
volt.

Óczfalvi Biró Sándor, kir. bír-
ósági végrehajtó, vármegyei bizottsági
tag, életének 66-ik évében, e hó
27-én jobblétre szenderült.

Fankovich Gyula, nyugalmazott
m. kir. állami főreáliskolai tanár,
életének 61-ik évében Budapesten
meghalt. Temetése f. hó 28-án volt.
Áldás és béke poraikra!

Jegyző-egyleti gyűlés volt,
tegnap a vármegyei ház kistermében
amelynek egyik legfontosabb tárgya,
a nyugdíjválasztmány tagjainak meg-
választása volt. Megválasztottak:
Gálffy István, Csomor Gábor, Máthé
János, Jakabházy Gábor, Ozsváth
Áron, Kiss Jenő, Máthé József, Vass
Gáspár és Ferenczy Lajos. A fizetés-
felvételére sor nem kerülhetett, mert
a pénz még nincs idelent.

Hegedüs Sándor, volt miniszter
és kolozsvári országgyűlési képviselő,
a református egyház főgondnoka,
a jeles író és publicista, e hó 28-án
délelőtt 10 órakor elhunyt. Halál-
ágyánál az utolsó percekben, a csa-
ládtagnok kívül. Antal Gábor refor-
mátus püspök volt jelen.

Báró Wesselényi Ferencet több
mint 700 szavazattal Kolozsvár vá-
ros II. kerületében országgyűlési
képviselethez választották meg.

A budapesti Uránia magyar
tudományos színház 1907. január
18-án Pekár Gyula «Pénz Ö felsége»,
19-én Tormay Cecil «Szirének ha-
zája», 20-án Strausz Adolf «Az
orosz forradalom» című nagyszabású
és érdekfeszítő darabokat adja elő
városunkban a Budapest szálló
színháztermében. Jegyek már most
előre válthatók mind a három elő-
adásra: Betegh Pál és Társa könyv-
kereskedésében, Kossuth-utca 31. sz.

Csendőrlaktanya Brassóban. A
kormány a Brassóban építendő cse-
ndőrlaktanya építési költségeinek fe-
dezésére 350.100 koronát szavazott
meg. Nálunk temetelen gyermek
reszére nincs iskola.

**A polgári önképző- és segélyző-
egyletnek,** karácsony másodnapján
a «Budapest-szálloda» színháztermé-
ben tartott fillérestélye minden te-
kintetben, várakozáson felül kitű-
nően sikerült; a szépen díszített
nagyteremben különösen a táncra-
vágó ifjúság volt nagy számban
képviseelve. A műsorból kiemeljük
Trattner Ilonka szavalását; bár a
választott költemény tartalma ellen-
tétben volt az előadó bájos ifjusa-
gával, mégis kellőleg érvényre tudta
juttatni a mű szépségeit. Hodor Mar-
git, Bartos Teréz és Vladár Rózsika
hármán jelenete nagy tetszést ara-
tott; Baku Katalin gyönyörű éneke
pedig percekig tartó tapsokra ra-
gadt a hallgatóságot. Az egyik köz-
reműködő betegsége miatt, a pro-
grammon hirdetett párjelenet elma-
radt és helyette Mészáros Zoltán
szavalta el nagyhatással és lendü-
lettel Kovács Gyula egy remek köl-
teményét. Volt tombola is, melynek
főnyereménye egy gazdagon feldi-
szített karácsonyfa lett volna, de a
szerencsés nyerő nem juthatott a
birtokába, mert a fiatalság megro-
hanta a karácsonyfát és egy pillan-
at alatt megfosztotta minden ékes-
ségétől, úgy hogy a nyerőnek már
csak a pusztá fenyőágak jutottak
emlékül. Azután folyt a tánc és
tartott a jó kedv kivilágos — kivir-
radtig és úgy a jelenlevők, mint a
rendezés, meg lehetett az ered-
ménytel elégedve.

Vasuti Universum. Magyaror-
szág igen sok téren a külföldi álla-
mok után bandukol. Végre van egy
dolog, a melylyel megelőztük a kül-
földet. A civilizált államokban tör-
vényileg védett gróf Kreith Béla
féle Vasuti Universum nevű vasuti
kalauz ez, a mely abban különbözik

a bel- és külföldön eddig szerkesz-
tett összes utmutatóktól, hogy míg
minden más vasuti kalauz csak hiá-
nyos, vagyis kevés ismertetést kö-
zöl és ezt is csupán csak a nagyobb
állomásokról, addig ez az utmutató
a legkisebb vasuti állomásnak, sőt
környékének is a legismertetőbb le-
írását közli. A vonal mentén eső
vasuti órházaknak a kalauzban lát-
ható számai is utmutatók szolgálnak
a Vasuti Universum szövege
fölé rajzolt vasuti sínek mellett.
Az órházak számainak megfigyelése
az utasnak lehetővé teszi annak
megállapítását is, hogy hol fekszik
és meddig terjed egy-egy történel-
mileg híres csatahely, nevezetesebb
gazdasági- vagy ipari telep, szőlő,
erdő stb. A gróf Kreith Béla szer-
kesztésében minden hó 1-én meg-
jelenő eme közhasznú füzet ára 1
K. kötvé 2 K. Kiadja a Fővárosi
1848—49-iki Erekllye és Kossuth-
Museum Budapest, VIII. Népszínház-
utca 23. I. e., honnan mutatóny-
számot ingyen küld a kiadóhivatal.
Helyesebb utmutató — Ludvig ál-
lamtitkár, a máv. igazgatósági elnöké-
nek állítása szerint — nincsen sehol,
még a külföldön sem. A kereskedő
megtudja ebből az utmutatóból azo-
kat a kereskedelmi forrásokat is,
melyeket eddig nem tudott. Az ipa-
ros, gyáros, a közvetítő felfedez
benne olyan dolgokat, amiket ed-
dig nem is sejtett. A történész, a
geologus stb. is talál a szövegben
érdekes ismertetéseket, amik figyel-
mét eddig kikerülték. Mindenkinek
megszerzésre ajánljuk ezt a hasz-
nos kis könyvet.

Áthelyezés. A vallás és köz-
oktatásügyi miniszter Boros György
medeséri tanítót a kobátfalvi elemi
iskolához helyezte át.

Kiadja: Betegh Pál és Társa újság-
kiadó intézete.

A praktikus orvosok

által tett kísérletek igazolják, hogy
a csukamájolaj a Scott-féle
Emulsio formájában sokkal hatá-
sosabb, mint közönséges állapotában.
Egy ismert klinikán folytatott keze-
lés bebizonyította, hogy csukamáj-
olaj eredeti közönséges állapotában
véve saját súlyának 4-szereséve
emelte a szervezet zsirtartalmát,
míg a Scott-féle Emulsio for-
májában véve, az abban tartalma-
zott ugyanily mennyiségű csuka-
májolaj súlyának 7-szeresével tul-
haladta amazét. Gyermekek, sőt vá-
logatos kényes betegek is állandóan
minden undor nélkül és anélkül, hogy
a legcsekélyebb szervezet zavartól
kellene tartaniok, vehetik a Scott-
féle Emulsio-t.

A SCOTT-féle EMULSIO valódi-
ságának jele a „hátán nagy csuka-
halat vivő halász” védjegy.

Ezen lapra való hivatko-
zással és 75 fillér levél-
bélyeg beküldése ellené-
ben mintával bérmentve
szolgálat:

Dr. BUDAI EMIL

„Városi gyógyszerháza” BUDAPEST,
IV., Váci-utca 34/50.

Egy eredeti üveg ára: 2 K 50 f.

Kapható minden gyógyszerházaiban.

KÖZGAZDASÁG.

— Az első alföldi cognacgyár
részvénytársaság és szeszfinomító-
gyár Kecskeméten budapesti központi

irodájának (V. Mérleg-utca 11.) heti
üzleti jelentése:

Mai zárlatok Budapestben

	Nagyban	Kicsinyben
Finomított szesz adózva	150.—	154.—
Finom szesz adózatlanul	50:50	54:50
Nyers szesz adózva	147.—	149.—
Denaturált szesz	40.—	42.—

A finomított szesz árak igen szil-
lárdak, mert a készletek egyelőre
csekélyek.

Eladó ház. Székelyudvar-
hely, a Bálint-
utca 8. szám alatt levő ház — vi-
dékre való költözés miatt — azon-
nal eladó 2600 forintért. Bővebb
értesítést ifj. Dávid Domokosné asz-
szonynál Küküllő utca 31. szám alatt
(Szombatfalva városrészen) nyer-
hetni.

Szám: 8623—906. tlkvi.

Hirdetmény.

Farkaslaka község közös erdő és
legelő illetményéről készült tlkvi
arányosítás következtében az 1369.
évi 2579. J. M. szabályrendelet
képezt átalakítottak és ezzel egy-
idejűleg mindazon ingatlanokra,
a melyekre az 1886. évi XXIX. t.-c.
1889. évi XXXVIII. t.-c. és 1891.
évi XVI. t.-c. cikkek a tényleges bir-
tokos tulajdonjogának bejegyzését
rendelik, az 1892. évi XXIX. t.-c. cik-
kben szabályozott eljárás a tlkvi be-
jegyzések helyesbítésével kapcsola-
tosan foganatosítottak. E célból az
átalakítási előmunkálat és helyesbi-
tési eljárás Farkaslaka községben
1907. évi február hó 4-én fog kez-
dődni.

Ennélfogva felhivatnak: 1. az
összes érdekeltek, hogy a hitelesítési
tárgyaláson személyesen vagy meg-
hatalmazottjaik által jelenjenek meg
és az új telekkönyvi tervezet ellen
netalaní észrevételeiket annál bizo-
nyosabban adják elő, mert a régi
telekkönyvek végleges átalakítása
után a téves átvezetésből eredhető
kifogásokat jóhiszemű harmadik sze-
mélyek irányában többé nem érve-
nyesíthetik;

2. mindazok, kik a telekjegyző-
könyvben előforduló bejegyzésekre
nézve előterjesztést kívánnak tenni,
hogy a kiküldött bizottság előtt a
kitűzött határnapon kezdődő eljárás
folyama alatt jelenjenek meg és elő-
terjesztéseiket igazoló esetleges ok-
irataikat mutassák fel.

3. mindazok, kik valamely ingat-
lanhoz tulajdonjogot tartanak, de
tlkvi bekebelezésre alkalmas okira-
taik nincsenek, hogy ez átírásra az
1886. évi XXIX. t.-c. 15., 18. §§-ai
és az 1889. évi XXXVIII. t.-c.
5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szük-
séges adatokat megszerezni iparkod-
janak és azokkal igényeiket a kikü-
ldött előtt igazolják, vagy oda has-
sanak, hogy az átruházó tlkvi tulaj-
donos az átruházás létrejöttét a
kiküldött előtt szóval ismerje el és a
tulajdonjog bekebelezésére engedé-
lyét nyilvánítsa, mert különben ez
uton jogaikat nem érvényesíthetik
és a bélyeg és illeték elengedési
kedvezménytől elesnek; és

4. mindazok, kiknek javára tény-
leg már megszűnt követelésekre vo-
natkozó zálogjog vagy megszűnt
egyéb jog van nyilvánkönyvileg be-
jegyezve, ugyszintén az ily bejegy-
zésekkel terhelt ingatlanok tulajdo-
nosai, hogy a bejegyzett jognak tör-
lését kérelmezzék, illetve, hogy a
törlési engedély nyilvánítsa végett
a kiküldött előtt jelenjenek meg,
mert ellen esetben a bélyegmentes-
ség kedvezményétől elesnek.

A kir. törvényszék, mint tlkvi hatóság.

Székelyudvarhely, 1906. dec. 51.

Graffius

kir. tszki egyesbíró.

Főzöttcetgyári rak- tár!

Legkiválóbb minőségű főzött-
cet nagyban és kicsinyben
Kossuth-utca 1. szám alatt (Drago-
mán üzlete mellett) kapható.

Gróf Roon-féle lábatlani Cementgyár állandó nagy raktára páratlan jó minőségű román és portland cementből zsákok és hordókban legolcsóbb árakban

Gyertyánty J. fiai vasnagykereskedésében Székelyudvarhelyen.

BOR!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben hapható.

„Eredeti Singer“ varrógépek a legkisebbtől a legnagyobbig, szabott ár mellett, készpénz vagy részletfizetésre, e megyében *kizárólag csak Székelyudvarhelyt Kossuth-utca 16. sz. alatt levő „Eredeti Singer“ cég képviselőjénél rendelhetők meg*, hol a részletfizetések is teljesítendők. Tehát sem kereskedők, sem más ügynökök *valódi Singer-féle* varrógépeket nem árulhatnak.

Kiváló tisztelettel

Bokor András.

az „Eredeti Singer“ cég megbízottja

STOCK-COGNAC MEDICINAL

Közesség mellett, tiszta borból párolt. Állandó vegyi ellenőrzés alatt.

LAMIS ÉS STOCK

pároló-telepe
FIUME - BARCOLA.

Kapható minden jobb üzletben.

A M. KIR. SZŐLŐTELEPEKEN TERMELT

és a *budafoki m. kir. pincemesteri tanfolyan által kezelt* s a m. kir. földművelésügyi miniszter támogatásával létesített borértékesítő osztályából a

magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetk. székelyudvarhelyi fiókjánál

(Kossuth Lajos utca 27. szám alatt)

ugy palack mint hordó

BOROK

legolcsóbban kaphatók.

Megrendelésre bármily faj palack borok hozhatók. Vételnél hordóért literenkint 13 fillér letét adandó. Hordók 3 hónapon belül sértetlen tiszta állapotban, a székelyudvarhelyi pincéhez szállítást levonva, a felszámított áron visszavételnek.

KÜHNE E. mezőgazdasági gépgyár bizományi raktára.

Udvarhelyvármegye székelyudvarhelyi járás főszolgabirójától.

Szám: 3298—906. szb.

Pályázati hirdetmény.

Udvarhelyvármegye udvarhelyi járásában a következő új jegyzőségek létesítettek:

1. *Atyha* nagyközség;
  2. *Varság* nagyközséggé alakuló telep a hozzá tartozó telepekkel;
  3. *Bikafalva* székhellyel Hodgya és Oczfalva községek.
- Ezen új jegyzői, illetve körjegyzői állások mindegyike 1600 K évi fizetéssel, később meghatározandó lakbér, esetleg természetbeni lakással és dologi kiadásokkal van egybekötve.
- Felhívom mindazokat, a kik ezen állások valamelyikét elnyerni ohajtják, hogy az 1883. évi I. t.-c. 6. §-a, illetve az 1900. évi XX. t.-c. 3. §-a értelmében fölszerelt folyamodványait 1907. évi január 4-én déli 12 óráig hozzám adják be.

Székelyudvarhely, 1906. december 22.

Dr Demeter Lőrinc,
főszolgabíró.

Képes levelezőlapok, finom hazai levélpapírosok dobozokban és doboz nélkül nagy választékban kaphatók

BETEGH PÁL ÉS TÁRSA
könyv-, zenemű- és papírkereskedésében Székelyudvarhelyt.
Névjegyek izléses kivitelben készíttetnek.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller
pótléka

egy régióknak bizonyult háziszere, mely már több mint 37 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közhívnél, csúznál és meghűléseknél, ... bedörzsölésképpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K1.40 és K2.— és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerertára az „Arany oroszlánhoz“,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.

Az oklándi járás főszolgabirójától.

Szám: 4669—906. k. i.

Pályázati hirdetmény.

Udvarhelyvármegye oklándi járásában újonnan rendszeresített *Felsőrákos* nagyközségi, *Kányádi*, *homoródszentlászlói* körjegyzői állásokra ezennel pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, a kik ezen állások valamelyikét elnyerni ohajtják, hogy az 1886. évi XXII. t.-c. 74. §-a, illetve az 1900. évi XX. t.-c. 3. §-ában megkivánt képességet, ugyszintén eddigi működésüket és erkölcsi előéletüket tanúsító okmányokkal felszerelt kérvényüket 1907. január hó 4-én déli 12 óráig hozzám annál is inkább adják be, mert a később érkező folyamodványokat nem veszem figyelembe.

A kányádi körjegyzőséghez Kányád, Petek és Jásfalva községek; a szentlászlói körjegyzőséghez Szentlászló, Miklósfalva, Ábránfalva és Sándortelke községek tartoznak.

Ezen állások javadalmai:

1. Törzsfizetés 1600 korona.
2. Lakbér és dologi kiadások a kör községei által fedezettnek e járás többi körjegyzőségeihez viszonyítva.

E javadalmazásért a megválasztott jegyző, mint anyakönyvvezető is tartozik kötelességeit teljesíteni.

A választást Szentlászló községben 1907. január hó 7-én, Kányád községben január hó 8-án, Felsőrákos községben január 9-én fogom megtartani és pedig ezen napok délelőtti 10 óráján.

Oklánd, 1906. december hó 24.

Szabady Tivadar,
főszolgabíró.

1—2.

Baross, Borszéki és Kászoni vizek!

Üzletáthelyezés!

Petrozsényi közsén-raktár! Legolcsóbb árak!
Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására adni, hogy üzletemet áthelyeztem az alsó piactérre, az újonnan épült

Frölichné-féle üzlethelyiségbe

hol egyszersmind nagyon szép raktárt rendeztem be mindennemű fűszerárunkban, porcellán, üveg, gyermekjáték, diszműárunk, függő, fali és asztali lámpákban. Amidőn kérem a nagyérdemű közönség szives pártfogását, ígérem, hogy igyekezni fogok minden esetben igen tisztelt vevőimet a legjobban és legolcsóbban kiszolgálni.

Teljes tisztelettel

SZENTPÉTERY GERGELY.

Legkiválóbb valódi angol és magyar rumok különlegeségei, batéliákban és kimérve, ugyszintén minden fajta likőrök, a legjobb és leghirnevesebb tea-kanna jegyű teák, tea-sütemények és szalon cukorkák nagyraktára.

Mindig friss fűszerárunk!